

6. РАЗРЕД (04.05-09.05.2020.)

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:

Обољења које изазивају и преносе бактерије и животиње (обрада)

Циљ ове лекције је да:

- Научимо шта су то заразне болести и који организми их изазивају;
- Разумемо како се преносе заразне болести;
- Научимо како да се што боље заштитимо од ових обољења;
- Схватимо озбиљност употребе антибиотика.

Кључни појмови на које треба да обратите пажњу:

Патогени – бактерије, праживотиње, паразитски црви, паразитске гљивице и **вируси** који изазивају болести код човека.

Вируси- заразна честица која може да доведе до појаве болести биљака, животиња и људи.

Заразне или инфективне болести- болести које изазивају патогени организми и које се преносе са човека на човека.

Епидемија- појава заразне болести код већег броја животиња или људи у истој популацији, истовремено.

Период инкубације - време које мора да прође од тренутка заразе до појаве првих знакова (симптома) болести, код зараженог.

Начини преноса заразних болести:

- **Контактом** (директно или индиректно)
- **Храном**(недовољно термички обрађеном, поквареном, недовољно опраном...)
- **Водом** (загађеном, микробиолошки неисправном)
- **Ваздухом** (преношење патогена капљично- кијањем и кашљањем)
- **Земљиштем** (преко патогена који живе у земљишту и доспевају до отворених рана)
- **Векторима** - комарци, буве, крпељи, муве (у њима живе и размножавају се патогени, које онда уједом преносе на човека или животињу)

Салмонела – бактерија која се налази у јајима, месу, млеку и другим производима. Ако због нехигијене или услед недовољног кувања и печења хране доспе у црева човека, она изазива салмонелозу праћену боловима стомака, повраћањем, проливима итд.

Ботулизам - болест коју изазива бактерија која загађује храну током њене припреме, најчешће приликом неправилног конзервирања. Бактерија производи отров који делује на нерви систем. Лечење захтева примену противотрова.

Шарлах — болест коју изазивају бактерије стрептококе. Симптоми су бол у грлу и ждрелу, отечен и црвен језик, црвенкаст осип по кожи. Лечи се антибиотицима.

Туберкулоза – заразна болест која се преноси капљично, изазива је бактерија, напада плућа. Најчешће се јавља код особа нарушеног здравља, које живе у лошим хигијенским условима. Лечи се антибиотицима.

Антибиотик - лек за лечење болести које изазивају искључиво бактерије, узима се само на лекарски рецепт, користи се у тачно одређеној дози, без прекида терапије услед побољшања стања, уз пробиотице.

Отпорност - особина бактерије да не реагује на одређени антибиотик, услед неадекватне употребе антибиотика.

Тетанус – болест коју изазива бактерија која улази у крв преко коже тј. ране (посекотине или убодом на неки оштар зарђели предмет, који је био контаминиран бактеријом). Болест доводи до неконтролисаног грчења мишића, што изазива велики бол.

Вакцинација - средство за стимулацију одбрамбеног система организма уношењем ослабљених патогених организам или њихових делова.

Лајамска болест - болест изазива бактерија коју преноси крпељ. Болест напада цео организам, посебно кожу, мозак, зглобове и срце.

Превенција од преношења заразних болести:

1. Одржавање хигијене, прање руку;
2. Термичка обрада хране;
3. Прање воћа и поврћа пре употребе;
4. Пити воду са јавних чесми само ако постоји ознака да је безбедна за пиће;
5. Избегавање ближег контакта (држање одстојања) са особама које кашљу, кијају;
6. Кашљати и кијати у марамицу или надлактицу.

ДОДАТНИ МАТЕРИЈАЛ ЗА САВЛАДАВАЊЕ ГРАДИВА:

1. Уџбеник (238. - 244. страна);
2. ППТ презентација: <https://www.slideshare.net/Eva983/bakterije-57125462>

ЗАДАЦИ

Ученици одељења б₁ и б₄ треба да прочитају лекцију и погледају додатни материјал. У циљу провере знања, ученици треба да одговоре на питања из уџбеника (244. страна).

Одговоре из уџбеника сликати или написати у свесци или Wordu.

Насловите као домаћи рад и упишите датум израде. Сав материјал послати на мејл vesnabiologijaosvd@gmail.com до среде 13.05.2020.

Навести у наслову име и презиме ученика и одељење.

Такође, ко није послао пројекта до сада, нек пошаље, јер ће бити оцењен!!!

За сва питања и недоумице користите дати мејл.

ЗАДАЦИ

Ученици одељења б₂ и б₃ треба да прочитају лекцију и погледају додатни материјал. У циљу провере знања, ученици треба да одговоре на питања из уџбеника (244. страна).

Одговоре из уџбеника сликати или написати у свесци или Wordu.

Насловите као домаћи рад и упишите датум израде. Сав материјал послати на мејл nastavnikbojan@gmail.com до среде 13.05.2020.

Навести у наслову име и презиме ученика и одељење.

За сва питања и недоумице користите дати мејл.